

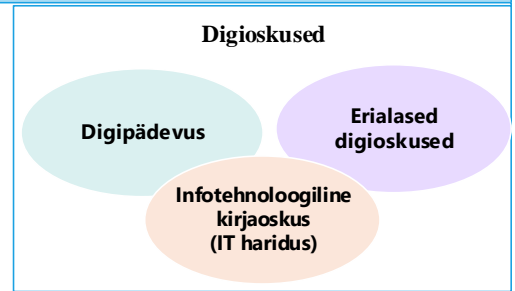

DIGIPÖÖRDE ÜLEVAADE

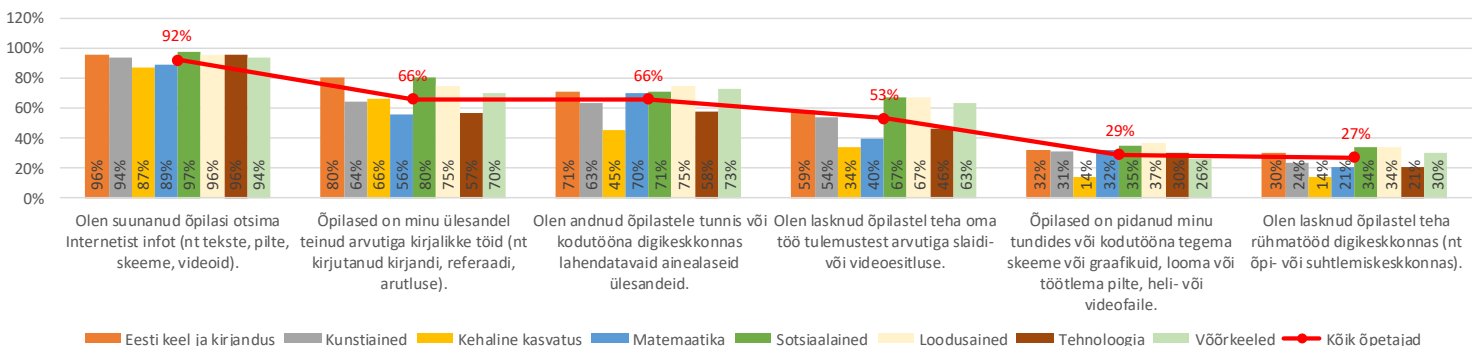
2018

Peamised trendid ja andmed

- **Digipöörde** peamised suunad on digioskuste arendamine ja õppe toetamine digilahendustega.
- **Digipädevus:** infoühiskonnas edukaks toimetulemiseks vajalikud oskused, sh:
  - teabe leidmise ja kriitilise hindamise oskus;
  - suhtlemisoskus, sh netikett;
  - oskus turvaliselt käituda - andmed, tervis, keskkond, seadmed;
  - sisuloomeoskus, sh autoriõigus;
  - probleemilahendusoskus tehnoloogia käsitlemisel.
- Alates 2014. a on digipädevused määratletud **põhikooli ja gümnaasiumi riiklikus õppekavas**. Sellest alates on välja töötatud õppematerjalid ja juhised ning tehtud õpetajate koolitusi, et tagada sobilikud õpetamisviisid õpilaste digipädevuse kujundamiseks.
- 2018. a digipädevuse tasemetöö näitas, et 84% põhikooli ja gümnaasiumi lõpuklasside õpilastel on IKT baasoskused.
- 2018. a rahulolu-uuringust selgus, et suurem osa 4. klassi õpilastest (69%) ning pooled 8. klassi õpilastest hindavad, et koolis õpetatakse õppimiseks vajalikke digioskusi piisavalt. 11. klassi õpilastest 41% leiab, et digioskusi õpetatakse parasjagu ning 40%, et neid õpetatakse liiga vähe.
- **IT haridus kui keerulisemate ja süvendatumate IT oskuste õpe** ei ole alus-, põhi- ja üldkeskhariduses jätkuvalt kohustuslik, kuid seda **õpivad kokku u 36% õpilastest õppeaine, kursuse või huviringina u 90% koolides**. HITSA andmete kohaselt on **IT oskuste õpe ka u 60% lasteaeajades** (2017. aastal oli vastav number lasteaias u 17%).
- Nii põhikooli kui gümnaasiumi õpetajatest vastas rahuloluküsitluses üle 90%, et nad kasutavad õppetöös digilahendusi.
- Digitaalsete õpikuid kasutas 2017/18 õa umbes 100 põhikooli ja 2018/19 õa tasuta litsentside toel u 350, sh aktiivsete koolide arv on aastaga viiekordistunud 30 koolilt 150 koolile.
- Keskkhariduse e-õppe võimaluste laiendamine digitaalsete õppematerjalide kättesaadavuse kaudu matemaatika-, loodusainete-, kunsti- ja sotsiaalainete valdkonnas.
- **Üldhariduskoolide õpilaste kasutuses olevate arvutite arv koolides on võrreldes 2017. a kasvanud 25%**. Keskmise õpilaste arvu ühe arvuti kohta on vähenenud 9,1-lt 7,9-le (2016. a 11).
- Enamus kutseõppeasutustest on varustatud kaasaegseks õppeks vajalike simulaatoritega.
- Üldhariduskoolide ja kutseõppeasutuste vahelise koostöö soodustamiseks, õppe praktilisemaks muutmiseks ja ressursside efektiivsemaks kasutamiseks käivitati u 150 kooli koostööprojekti (Klass+).
- Käivitatud on **tegevused jätkusuutlike haridusvaldkonna digilahenduste loomise soodustamiseks** koostöös idufirmade ja SA Kredexiga.

Joonis: Põhikooli- ja gümnaasiumiõpetajate peegeldus õpilaste digioskuste kujundamisele enda õppeaines (2018)

Eesti elukestva õppe strateegia 2020 (EÕS 2020)

Üldeesmärk: kõigile Eesti inimestele on loodud nende vajadustele ning võimetele vastavad õpivõimalused kogu elukaare jooksul, et tagada neile isiksusena väärika eneseteostuse võimalused ühiskonnas, töö- ja pereelus.

Digipöörde programm (EÕS 2020 rakendamine)

Üldeesmärk: rakendada õppimisel ja õpetamisel kaasaegset digitehnoloogiat otstarbekamalt ja tulemuslikumalt, parandada kogu elanikkonna digioskusi ning tagada ligipääs uue põlvkonna digitaristule.

Meetmed:
1. Digikultuuri integreerimine õppeprotsessi;
2. Eelduste loomine digikultuuri integreerimiseks õppetöösse.

Programmi suuremad kulud (2019.a eelarve 12,1 mln)

Kaasaegse ning uuendusliku õppevara arendamine (üld- ja kutsesõpetuses) ja selle kasutuselevõtt 8,5 mln
Hariduse valdkonna e-teenuste arendamine ning haldusala IKT tegevuste koordineerimine 1,5 mln

Olulisemad tegevused, arendused või protsessid 2015–2020

2015	2016	2017	2018	2019–2020siht
<ul style="list-style-type: none"> - Süsteemne õpetajate digioskuste koolituste korraldamise algus; - Digitaalsete õppekirjanduse kohustus väljaandjatele; - E-tasemetööde algus põhihariduses; - Digioskuste õppeks seadmete ostmise ja koolituste kättesaadavuse toetamine (Progetiiger). 	<ul style="list-style-type: none"> - Õppijate digipädevuse mudeli kokku leppimine ja juhiste ja õppematerjalide loomine; - Andmehariduse arendamiseks pilootprogrammi elluviimine; - Õpetajate digiseadme toetusmeetme elluviimine; - E-koolikoti avamine (digitaalsete õppevara portaal); - Üldhariduse digitaalsete õppevara vajaduse kaardistuse läbiviimine; - E-kutseksamite arendamise algus. 	<ul style="list-style-type: none"> - Põhikoolide digiplaanid (digipeegel.ee); - Hariodusuenduslike koostööprojektide käivitamine (Klass+); - Õpetajad seiravad e-koolikoti digitaalsete õppematerjali kvaliteeti. 	<ul style="list-style-type: none"> - Digipädevuse tasemetöö; - Lihtsustatud õppekava digitaalsete õppematerjalide arenduse alustamine; - Gümnaasiumi digitaalsete õppematerjalide valmimine; - Põhikooli digiõpikute kättesaadavuse tagamine koolidele; - IT hariduse õppeks digiseadmete toetusmeetme elluviimine; - Gümnaasiumi ja põhikooli IT hariduse õppe sisu ja õppematerjalide arendamine; - Hariduse idufirmade jõustamise ja juurdekasvu soodustamine; - Sõnastikeskkonna Sõnaveeb valmimine; - Valmisid üldpädevuste e-hindamisvahendid. 	<ul style="list-style-type: none"> - Digipädevuse osaoskuste selge määratlemine üldhariduse ainekavades; - Õpetajaametiks vajalike digioskuste määratlemine kutsestandardites; - IT hariduse kõigile üldhariduskoolide õpilastele kättesaadavaks tegemine; - E-eksamitele üleminekuks võimaluste loomine; - Üldhariduskoolide ja kutseõppeasutuse digitaalsete võimekuse arendamine; - Hariiduse e-teenuste koosvõime arendamine; - Koolide digivõimekuse kasvu toetamine.

Peamised õigusaktid ja dokumendid

Strateegiad, seadused ja määrused	Ministeeriumi dokumendid	EL
<ul style="list-style-type: none"> * Konkurentsivõime kava „Eesti 2020“ * Eesti elukestva õppe strateegia 2020 * Eesti Vabariigi haridusseadus * Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus * Infoühiskonna arengukava * Põhikooli riiklik õppekava * Gümnaasiumi riiklik õppekava 	<ul style="list-style-type: none"> * Digipöörde programm * Üldharidusprogramm * Koolivõrgu programm * Programm „Pädevad ja motiveeritud õpetajad ning haridusasutuste juhid“ * Kutseharidusprogramm * Tööturu ja õppe tihedama seostamise programm * Täiskasvanuharidusprogramm * HTM haldusala IT strateegia 	<ul style="list-style-type: none"> * Strateegiline raamistik Haridus ja koolitus (HK) 2020 * Strateegia Euroopa 2020 (<i>majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava</i>) * Euroopa Liidu Nõukogu soovitus (2018) võtmevõimekuse kohta elukestvas õppes * Digital Europe

Peamised rollid ja koostöö

<p>HTM</p> <p>Kujundab digioskuste ja IT hariduse eakohase ning süsteemse arendamise poliitikat ning kavandab rakendamiseks vajalikud ressursid ja meetmed</p>	<p>JUM</p> <p>Laste ja noorte internetiturvalisusega seotud meetmete planeerimine, autoriõigustega seotud raamistike loomine</p>	<p>SA INNOVE</p> <p>Koolide nõustamine õppekavade koostamisel; tasemetööde, põhikooli tasemetööde ja lõpueksami ülesannete koostamine; riigieksamite ettevalmistamine ja läbiviimine; õppematerjalide loomine ning koostöö korraldamine erasektoriga; rahuloluküsitlused; täienduskoolitused õpetajatele, koolijuhtidele, haridusspetsialistidele; koostöö korraldamine õpetajate ühendustega digitaalsete õppevara vajaduste ning kasutamise soodustamise teemal</p>	<p>KOHALIKUD OMAVALITSUSED</p> <p>Omaavalitsuse omanduses olevate koolide ja huvikoolide ülalpidamine, sh IT hariduse kättesaadavuseks vajalike tegevuse ellukutsumine kohalikul tasandil, kooli personali piisava digipädevuse olemasolu ja vajadustele vastava digitaristu tagamine</p>
<p>KUM</p> <p>Kultuuripärandi digiteerimise korraldamine, sh haridusasutustele kättesaadavaks tegemine</p>	<p>SOM</p> <p>Laste turvalisuse alane seire, sh digiseadmete liigkasutus, internetiturvalisus. Töötute ja tööstuse digitaliseerumisest tulenevalt töötuse riskigrupis olevate isikute digioskuste arendamine.</p>	<p>SA HITSA</p> <p>Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) hariduse edendamine; koolides digikultuuri lõimimise seiramine ning vajalike toetusmeetmete ellukutsumine; õpetajate ja koolijuhtide digipädevuste arendamise täienduskoolitused; uuenduslike pilootprogrammide elluviimine; hariduse e-teenuste arendamine</p>	<p>PEAMISED ESINDUSÜHINGUD</p> <p>Eesti Õpilasesinduste Liit Eesti Õpetajate Liit Eesti Koolijuhtide Ühendus Eesti Lastevanemate Liit Eesti Lastekaitse Liit Eesti Haridustehnoloogide Liit Eesti Teadushuvihariduse Liit</p>
<p>KAM</p> <p>Riigikaitse, sh küberkaitseõpetuse toetamine</p>	<p>MKM</p> <p>IT hariduse edendamine; kodanike digitaalsete kirjaoskuse arendamine, e-teenuste arendamise raamistiku loomine</p>		

Regulaarsed uuringud ja seire

- **PISA-** hinnatakse 15-aastaste õpilaste teadmisi ja oskusi funktsionaalses lugemises, matemaatilises ja loodusteaduslikus kirjaoskuses.
- **TALIS-** rahvusvaheline õpetamise ja õppimise uuring, millega kogutakse andmeid õppekeskkonna ja õpetajate töötingimuste kohta.
- **ICT in Education-** Euroopa Komisjoni tellimisel läbi viidav uuring keskendub IKT kasutusele õppetöös ning koolide varustatusele IKT vahenditega.
- **EU Kids Online-** rahvusvaheline uuring 9-16-aastaste internetis käitumise, ohtude ja nende vältimise kohta.
- **Rahulolu uuringud:** alushariduses – õpetajad ja lapsevanemad iga 3 a tagant; üldhariduses – õpilased (4. 8., 11. klass) igal aastal, lapsevanemad (1.-9. kl) ja õpetajad (1.-12. kl) iga 3 aasta tagant + täiskasvanute gümnaasiumite õppijad ja õpetajad;
- **HITSA Progetiigri** programmi tegevuste seire ja aruandlus;
- Digipädevuste arendamise ja IT hariduse koolipraktikate uuring (Praxis 2016/2017).